

Fatg gust per interessantas professiuns

La Distec SA a Mustér ha presentau sias professiuns a giuvenils e lur geniturs

DA HANS HUONDER / ANR

■ **La Distec SA a Mustér engascha mintg'onn plirs emprendists sil sector da sias professiuns tecnicas. Per dar investa a giuvenils che tscherchan lur via professiunala ha l'interpresa era arranschau uonn ina sentupada informativa.** La Distec SA ch'ei enconuschna per sia lavur da precisun ei engaschada sin differents secturs da svilup e produziun. D'ina vart settracta ei dalla construcziun da fuormas, dall'otra vart dalla produziun da tocca e cumponentas. Ella ei sespecialisada sin parts d'apparaturas e maschinas che surveschan per exempel alla medischina ni era alla produziun da microchips. La Distec SA ei denton era furnitura da tocca per l'industria aviatica e d'autos. Medemamein offerescha ella la montascha da cumponentas. Ella dat la caparra per lavurs exequidas sil pli ault stan dalla tecnica e dalla precisun. L'interpresa occupa il mument biebein 80 collaboratur(a)s ni emprendist(a)s. Per la part su dalla Surselva eis ella d'eminenta impurtonza sco patrùn.

Biars interessents

Ellas localitads dalla Distec SA, pli baul Landis e Gyr, han biars giuvenils dalla Surselva fatg lur emprems pass professiunals. Cheu han els nezegiau la caschun da far in emprendissadi tecnic ed aschia era sepreparar per novas sfidas professiunals. Las clamadas tecnicas che la Distec SA offerescha porschan numnadamein

Il directur Loris Marsura declara als interessents ina lavur exequida dalla Distec SA.

FOTO H. HUONDER

era bunas perspectivas da seperfectuar. Grazia all'exactadad ch'ellas pretendan e promovon ein ellas denton era il garant per ina continuaziun professiunala sin auters secturs. Per dar a giuvenils che bandunan ils proxims dus onns il scalem superiur in'investa ella clamada dil poli-

mecanist e dil mecanist da produziun ha la Distec SA era arranschau uonn ina sentupada d'orientaziun. El rom da quella han giuvenils e geniturs empiru d'enconuscher l'interpresa a Mustér, las duas clamadas tecnicas e las pretendiuns da quellas. 40 personas han nezegiau la ca-

schun da laschar informar dils responsabls dalla Distec SA. Il directur, *Loris Marsura*, ei cuntents cun quei diember d'interessents: «El ei per in bien ton pli davos onn da scola. Sin sis plazs da lavur han ils affons giu la caschun da s'occupar da differents caussas. En in liug han els empiru d'enconuscher igl uaul sco reser-
vuar d'aua, en in auter liug han els construuiu instruments cun differents sorts lenna, astgar plantar larischs ha fatg grond plascher als affons, lu astgar mirar co il *Clau Martin* ha derschiu ina plonta exactamein ella direcziun ch'el ha giavischau ed en in auter liug ha *Mattias Cadruvi* dau ina investa en sia interessanta lavur sco selvicultur. Igl ei stau legreivel dad observar co pign e grond luvrava ensem vid la medema caussa. Ils gronds segidavan cul pign e lezs sespruavan cun tutta premura da far la lavur aschi bein sco pusseivel. Era ord vosta digl aspect social portan tals dis da project

Interessantas professiuns

En gruppas ein ils giuvenils cun mumas ni babs serendi atras il menaschi, emprendend d'enconuscher la Distec SA sco fatschenta, mo era las incaricas dallas singulas professiuns. D'ina vart ei quei la clamada sco polimecanist, dall'otra vart quella dil mecanist da produziun. Igl emprendissadi sco polimecanist cuozza quater onns, scola secundara ni ina buna scola reala ei la cundiziun. Tier quella professiun existava era la pussevividad da frequentar la matura professiunala. La scolaziun succeda en dus nivels, gest tenor fermezia digl emprendist. Meins pretendiuns – mo nuota meins interessanta – ei la clamada dil mecanist da produziun che cuozza treis onns. Quei ei ina professiun relativamein nova. Omisduas clamadas porschan interessantas perspectives era concernent scolaziuns e specialisaziuns suenter igl emprendissadi. L'orientaziun entras la Distec SA ei succedida per la quarta ga. Igl interess muossa ch'ella ei in basegn e vegn apprezzada. Aunc avon paucs onns scolava il menaschi a Mustér varga 20 emprendists, il mument dumbra l'interpresa aunc rodund in tozzel. Ella partiziu dalla produziun tecnica sa la Distec SA engaschar entochen tschun emprendists per onn. Il motiv ch'il diember d'emprendists ei sereducius ils davos onns sebase en emprema lingia sin la digren da naschientschas ella regiun.

SCOLA TRUN

■ **Gia all'entschatta matg ha la scola da Trun realisau dus dis da project. En connex cun l'avertura dalla sculptura Ogna ein tuttas classas, naven dalla scoletta tochen scolaras e scolaras dil davos onn da scola, sefatschentai cuagl art da Matias Spescha. Tuts affons e tuttas personas d'instrucziun ein s'occupai durant dus dis a moda intensiva cuagl art abstract dil renomau artist da Trun.** Sefatschentar a moda intensiva cun ina caussa porta biars avantatgs. Ins empen d'enconuscher igl artist, sia derivonza e sia veta. Plinavon san ins persequitar sias ideas, siu patertgar ed il svilup da siu art. Per biars ei Matias Spescha semplamein quel che malegia ina part ner ed ina part alv. Quei ei gie aschi semper che mintgin savess far quei! Ils affons han empiru da veser ch'ei schai bia dapli davos igl art da M. Spescha.

All'entschatta da questa jamna ein tuttas classas s'occupadas durant dus dis cul project uaul. Atgnamein fuva quei project staus planisau pil matg 2012. Mo lu ha sogn Pieder fatg in streh atras

nies quen. Uonn fust ei gleiti iu tuttina. Laura dil davos temps empermetteva nuot bien. Quella gada havein nus denton buca schau stermentar da sogn Pieder e fatg frunt all'aura. Sogn Pieder ha lu era manegiau bein cun nus. Schegie ch'ei fuva magari in techet freid per da quei temps havein nus saviu realisar nies project senza in daguot plievgia.

Il gliendisdis ein las classas stadas spatitschadas per l'entira vischnaunca entuorn: Tgi fuva enta Rensch, tgi sil Plaun dil Bert, tgi si Crappa Grossa ed auters egl uaul sur Nossadunna. Tuttas classas ein semessas a pei sin viadi viers lur plaz da lavur. Gia gliez ha duvrau enqual sforz per in ni l'auter. Cun agid da personas dil fatg ein las classas s'occupadas da differents caussas: tedlar sin tuns egl uaul, rimnar animals, malegiar animals, observar plontas e feglia, distinguer animals e plontas, sefatschentar cun starlieras e selvaschina, emperender d'enconuscher las differents muntadas ed ils differents pensums digl uaul ed aunc bia auter. In bien gentar ord il sacados, ina buna

Project uaul

Cun agid da personas dil fatg ein las classas s'occupadas da differents caussas.

naven da leu ha ei puspei giu num da prender la via sut ils peis. Tuts affons fuvan parti en sis gruppas: gruppa pégn, gruppa utschals, gruppa stgirats, gruppa furniclas, gruppa tscharvas e gruppa bulius. En mintga gruppa haveva ei affons naven dalla scoletta tochen tals dil davos onn da scola. Sin sis plazs da lavur han ils affons giu la caschun da s'occupar da differents caussas. En in liug han els empiru d'enconuscher igl uaul sco reser-
vuar d'aua, en in auter liug han els construuiu instruments cun differents sorts lenna, astgar plantar larischs ha fatg grond plascher als affons, lu astgar mirar co il *Clau Martin* ha derschiu ina plonta exactamein ella direcziun ch'el ha giavischau ed en in auter liug ha *Mattias Cadruvi* dau ina investa en sia interessanta lavur sco selvicultur. Igl ei stau legreivel dad observar co pign e grond luvrava ensem vid la medema caussa. Ils gronds segidavan cul pign e lezs sespruavan cun tutta premura da far la lavur aschi bein sco pusseivel. Era ord vosta digl aspect social portan tals dis da project

ina massa. Finida la lavur ein ils affons semess sin viadi a pei viers Trun. Entgins havevan vischigias, auters mal tscheu ni mal leu, mo la finala ein tuts arrivai saunamente a casa. Enrihi cun bia savida, biaras impressiuns ed in'otra relaziun viers la natira fuvan ils biars cuntents e satisfatgs.

Per che quels dis da project gartegien drova ei in tschuat lavur preparatorica e biaras personas che s'engaschan. Menziunar specialmeins less jeu igl engaschi da nies selvicultur Mattias Cadruvi. El ha adina in'ureglia aviarta per da quellas caussas. El sez s'engascha cumpleinamente e capescha era da svegliar il plascher tiels affons. Ad el s'auda in engraziament special.

Far scola sin quella moda plai als affons. Astgar bandunar la stanza da scola e s'occupar a moda intensiva cun ina caussa ni l'otra porta variaziun e motivaziun ell'instrucziun. Igl onn da scola va gia gleiti alla fin. Uss eis ei aunc da dar ils davos sforz e lu spetgan las beinmeritadas vacanzas. Venanzi Nay

Astgar plantar larischs ha fatg grond plascher als affons.

FOTOS MAD

servla barsada sur il fiug e tuts fuvan plein forza per la lavur dil suentermiezdi. La pausa da miezdi ei stada beinvegnida. Ils affons han fatg differents giugs egl uaul, fatg da sezuppar, dar la cuppa ed auters ein sefatschentai cun miscalcas ni cul cunti da sac. Mintgaton duvra in ni l'auter in plaster e gia mava siu termagliem vinavon. Quella occupaziun el liber, ella natira maunca ozildi a biars affons. Giugs cun computers ed auters apparats electronics remplazzan buc il moviment che ei aschi necessari pils affons. Atgnamein han ils affons aunc oz fantasia avunda per crear e far agens giugs sch'ins dat ad els la caschun leusunter. La sera eis ei puspei stau da turnar a pei anavos a casa. Persuenter eis ei buca stau da far pensums da casa quella sera.

Il mardis ein tuttas classas serimnadas sisum las pradas da Schlans. Cul bus ni cuagl auto privat eis ei iu tochen Schlans.

Ina buna servla barsada sur il fiug e tuts fuvan plein forza per la lavur dil suentermiezdi.